

Gebruik van een (selectieve) val

Intro:

Heel wat mensen willen een val gebruiken voor het wegvangen van Aziatische hoornaars. Er zijn veel verschillende soorten vallen, en ook de inzet van een val op een bepaald moment van het jaar moet toch de nodige aandacht en zorg krijgen. Het kan niet de bedoeling zijn dat een val meer schade toebrengt aan de biodiversiteit dan de hoornaars zelf zouden doen. Het is zelfs zo dat bij verkeerd gebruik van een val 99% van de gevangen insecten géén Aziatische hoornaars zijn. Daarom dit document met de nodige uitleg.

Welk soort vallen zijn er?

Er zijn verschillende soorten vallen die elk op een andere manier werken. Bij sommige vallen kunnen kleinere insecten terug ontsnappen, bij sommige vallen verdrinkt elk insect dat erin terecht komt, nog andere vallen zijn speciaal gemaakt voor een bepaald type insect.

Een type val dat afgeraden wordt, is een val met open vloeistof. Dit zijn vallen die meestal zelf gemaakt worden met een plastic fles, maar ook vele commerciële wespenvallen hanteren hetzelfde principe. Het probleem met deze vallen, is dat elk insect dat gevangen wordt, zal verdrinken. Elk insect heeft zijn nut, en het kan dus niet de bedoeling zijn dat we extra schade toebrengen aan de biodiversiteit. Vele mensen beseffen niet dat bijvoorbeeld ook wespen heel nuttige dieren zijn die helpen met de bestuiving en het opruimen van karkassen van dode dieren. Deze vallen mogen dus niet gebruikt worden!

Mits enkele aanpassingen zijn deze vallen wel te gebruiken.

In eerste instantie moet je ervoor zorgen dat insecten niet kunnen verdrinken. Dit kan je doen door ervoor te zorgen dat er geen open vloeistof is. De beste oplossing hiervoor, is het plaatsen van een kleine wiekpot in de val. Maar er zijn nog meer mogelijkheden: gebruik een spons over de hele bodem van de val, leg wat stro of boomschors of takjes onderaan in de val zodat insecten zich daaraan kunnen vastklampen of omhoog kruipen, knip uit een stuk metaal gaas een stuk uit die je in de val kan hangen (gebruik bvb. een stuk inox gaas voor varroabodem), ... Bij elk van deze oplossingen zorg je er dus voor dat de vloeistof niet hoger komt dan het hulpmiddel.

Daarnaast zorg je ervoor dat kleine insecten terug kunnen ontsnappen uit de val door kleine openingen van ongeveer 6 mm te voorzien. Boor deze openingen een paar centimeter onder de bovenzijde van de val, want insecten willen altijd terug naar boven kruipen naar het licht toe. Uiteraard kan je in de glazen val geen ontsnappingsgaten boren.

Val met spons en ontsnappingsgaten.

Val met houtschors en ontsnappingsgaten.

Wat met een selectieve val?

Bij een selectieve val geldt hetzelfde principe. Plaats in deze val geen beker met open vloeistof, maar een wiekpot of ander voorwerp waarin je een vloeistof kan doen, maar dan afgesloten door bvb een stuk varroarooster. Bij deze vallen zijn al ontsnappingsgaten voorzien voor kleinere insecten. Toch moet je ook hier rekening houden met de plaats waar je de vallen zet, want als ze in volle zon staan, zouden insecten kunnen sterven van de warmte. Je kan ook een stukje raathoning of wat suikerdeeg gebruiken.

Selectieve val met kleine wiekpot.

Hoe te gebruiken?

Een val kan je gebruiken om in het voorjaar stichtende koninginnen te vangen. Hiervoor verwijst ik naar het document “info selectieve val – spring trapping”.

Een val moet je ook dagelijks controleren. Zoals reeds eerder gezegd, zal tot 99% van de gevangen insecten geen Aziatische hoornaars zijn. Deze laat je dan ook best terug vrij. Haal het deksel van de val en zet deze in de zon zodat de insecten kunnen opwarmen en terug wegvliegen. Zit er tussen de vele insecten wel een Aziatische hoornaar, plaats de val dan een enkele minuten, afhankelijk van je ervaring, in de diepvriezer. Het is de bedoeling om de insecten te laten inslapen. Te lang in de diepvriezer en de kleinere insecten zullen dood zijn, wat niet de bedoeling is. Als de insecten bewegingsloos zijn, kan je eerst de Aziatische hoornaars uit de val halen. Daarna plaats je de val terug in de zon zodat de onschuldige insecten terug kunnen wegvliegen.

Vanaf de zomer kan je vallen inzetten om de druk op de bijenstand te verkleinen. Je kan opteren om enkele vallen bovenop de bijenkasten te zetten, maar evengoed kan je vallen ophangen in de buurt van een bijenstand. Deze vallen trekken vooral insecten aan die op zoek gaan naar suikers, en dus ook Aziatische hoornaars die op de geur van de honing afkomen. Hiermee zal je veel minder hoornaars vangen die komen jagen op de bijen, want dit zijn de hoornaars die proteïnen verzamelen om aan de larven te geven.

Ook nu kan je nog steeds een selectieve val gebruiken, maar hou er dan wel rekening mee dat ze niet meer selectief is, ook al zou je dit denken. De werksters van Europese hoornaars zijn kleiner dan de koningin, dus deze kunnen de selectieve val wel betreden. De val verliest hiermee zijn selectiviteit die ze in de lente wel nog had, wanneer enkel de koninginnen rondvlogen vooraleer de eerste werksters geboren werden.

Wil je ook hoornaars aantrekken die op zoek zijn naar proteïnen, dan dien je ander voedsel te voorzien in de vallen. In Portugal gebruiken ze nogal vaak scampi's. Stukjes vis of kip kunnen eventueel ook gebruikt worden. Er moet evenwel nog meer onderzoek gebeuren om te weten welke lokstoffen het best de hoornaars aantrekken die komen jagen op de bijen, en ook onderzoek naar de meest geschikte locatie om deze vallen dan te plaatsen: is dit bovenop een bijenstand, vlak voor een bijenstand, of zelfs enkele meters van een bijenstand vandaan? Tests hiervoor zullen in de loop van het jaar gebeuren.

Waar te koop?

Er zijn verschillende types vallen die je kan gebruiken en aankopen in plantenspecialzaken of op het internet, of je kan ze zelf maken. Mijn voorkeur gaat uit naar de val van Veto-Pharma omdat deze val een gele kleur heeft die insecten aantrekt, een zwart deksel waardoor insecten niet naar boven kruipen naar het licht en zo niet kunnen ontsnappen, een soort afdak waardoor er geen regen in de val terecht komt en je kan de val ophangen. Zelf moet je gaten van 6 mm boren in de zijkant van de val om deze 100 % geschikt te maken voor het beoogde doel.

Daarnaast vind je op de pagina van de Vespawatchers ook al heel wat links naar modellen die je zelf kan printen in een 3D-printer.

